

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Sudačko vijeće predsjednika svih sudačkih vijeća
Zagreb, N.Š. Zrinskog 3
Broj: Sv-8/15-3
Zagreb, 4. veljače 2016.

R J E Š E N J E

Sudačko vijeće predsjednika svih sudačkih vijeća u Republici Hrvatskoj, pod predsjedanjem predsjednice sudačkog vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske Viktorije Lovrić, uz sudjelovanje tajnice sudačkog vijeća Mirjane Mlinarić, kao zapisničarke, u postupku povodom predstavke D. S. iz P., protiv T. S. M., sutkinje O. s. u P. zbog povrede Kodeksa sudačke etike (Narodne novine broj 131/06, nastavno: Kodeks) u odnosu na postupanje T. S. M., na temelju čl. 14. st. 6. Kodeksa, u sjednici održanoj dana 4. veljače 2016.,

r i j e š i o j e

Odbija se kao neosnovana žalba D. S. iz P., te se potvrđuje Odluka Sudačkog vijeća Ž. s. u P. poslovni broj 45Su-513/15-8 od 16. studenog 2015.

O b r a z l o ž e n j e

Sudačko vijeće Ž. s. u P. (nastavno: Sudačko vijeće) je odlukom poslovni broj Su-513/15-8 od 16. studenog 2015. utvrdilo da je neosnovana pritužba D. S. radi utvrđenja povrede čl. 5. i 8. Kodeksa u odnosu na postupanje T. S. M., sutkinje O. s. u P.

U obrazloženju odluke je navedeno da je predstavka podnesena u odnosu na postupanje sutkinje T. S. M. u kaznenom predmetu O. s. u P. poslovni broj ...

Sudačko vijeće je ocijenilo neosnovanom tvrdnju da bi sutkinja T. S. M., postupajući u kaznenom predmetu O. s. u P. poslovni broj ..., povrijedila odredbu čl. 5. Kodeksa (nepristranost), jer drži da se sutkinja tijekom postupka, pa i prilikom vođenja rasprave, rukovodila procesnim ovlaštenjima, kako u pogledu upozorenja strankama postupka glede njihovog sudjelovanja u postupku, a tako i u odnosu na oštećenika u tom postupku D. S.

Sudačko vijeće je naglasilo dužnost suca, prije početka rasprave u kaznenim predmetima koji se vode po prijedlogu oštećenika, pozvati stranke u postupku da se izjasne ostaju li kod prijedloga te ispitati mogućnost mirenja. Stoga sutkinja, time što je predložila mirenje, nije postupala nepristrano. Također je ocijenjeno da sutkinja nije povrijedila Kodeks time što je uputila D. S. da svoje pritužbe na njezin rad, kao ih ima, podnese nadležnim tijelima, umjesto da neprestanim podnescima vrši pritisak na sud. Vijeće je naglasilo da stranka koja je nezadovoljna ishodom sudskog postupka, svoje nezadovoljstvo može iskazati korištenjem pravnih lijekova.

Nadalje, Sudačko vijeće je ocijenilo neosnovanom pritužbu za navodnu povredu odredbe čl. 8. Kodeksa (dostojanstvo sudačkog poziva) počinjenu time što je sutkinja T. S. M. sudjelovala u kazališnoj predstavi "K." dječjeg kazališta "T. N.". Vijeće je pošlo od shvaćanja da se suci u slobodno vrijeme mogu baviti aktivnostima, sportskim, umjetničkim i drugim, ako time ne vrijeđaju ugled sudačke profesije, a da volontersko sudjelovanje u dječjim predstavama nema obilježja postupka koji vrijeđa dostojanstvo sudačkog poziva.

Protiv navedene odluke je podnositelj predstavke D. S. podnio žalbu Posebnom vijeću Vrhovnog suda Republike Hrvatske kojom pobija odluku zbog bitne povrede odredaba postupka i pogrešne primjene odredaba Kodeksa sudačke etike.

Žalitelj je naglasio da je Sudačko vijeće donijelo Odluku, premda on prethodno nije saslušan kao podnositelj predstavke, da pred sudačkim vijećem nisu raspravljene odlučne činjenice, poglavito one koje se tiču načina na koji je sutkinja T. S. M. vodila rasprave u kaznenom predmetu O. s. u P. poslovni broj ... Stoga je bio prisiljen požurivati postupanje u predmetu sve kako ne bi nastupila zastara, ne utječući pri tome na vrstu presude koju će sud donijeti. Nadalje je ukazao na pogrešne tvrdnje sutkinje T. S. M. da je predmetni kazneni postupak vođen po privatnoj tužbi oštećenika, jer se u spornom kaznenom predmetu radilo o postupku pokrenutom po optužnici O. d. o. P., a po nalogu Ž. d. o. u P. od 19. travnja 2013., pri čemu oštećeniku nije niti dostavljena prvostupanjska presuda.

U žalbi je osporeno i pravno shvaćanje Sudačkog vijeća o tome koji se postupci sudaca smatraju nedostojnim postupcima, te je s tim u vezi ukazano na pogrešnu primjenu odredaba čl. 5. i 8. Kodeksa.

Žalba je neosnovana.

Rad sudačkih vijeća uređen je Poslovníkom o radu sudačkih vijeća, a prema odredbi čl. 10. Poslovníka, ako njime nije drugačije određeno, sudačko vijeće postupat će uz odgovarajuću primjenu Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine broj: 47/09, nastavno: ZUP).

Stoga je drugostupanjsko tijelo ispitalo odluku sukladno odredbi članka 115. st. 1. i 2. ZUP-a tako što je ispitana zakonitost i ocijenjena svrhovitost pobijane odluke u granicama zahtjeva iz žalbe, pri čemu nije bilo vezano žalbenim razlozima, te pazeći po službenoj dužnosti na nadležnost i postojanje razloga za oglašivanje odluke ništavom.

Pobijanu Odluku je donijelo nadležno sudačko vijeće postupajući kao prvostupanjsko tijelo, a ne postoje razlozi koji bi Odluku čini ništavom.

Suprotno tvrdnji žalitelja u postupku nije počinjena bitna povreda odredaba postupka time što žalitelj-podnositelj predstavke nije pozvan na sjednici Sudačkog vijeća na kojoj se raspravljalo o njegovoj predstavi te time što se Sudačko vijeće nije detaljno osvrnulo na način na koji je sutkinja T. S. M. vodila kazneni postupak u predmetu O. s. u P. poslovni broj ...

Predmetni postupak je pokrenut na prijedlog žalitelja, pa stoga žalitelj ima status stranke u postupku u smislu odredbe čl. 4. st. 1. ZUP-a. Usmena rasprava u upravnom postupku se određuje iznimno, u slučajevima propisanim odredbom čl. 54. st. 1. koja glasi: „Usmena rasprava zaključkom se određuje: 1. u upravnim stvarima u kojima sudjeluju dvije

stranke ili više njih s protivnim interesima; 2. kad je potrebno provesti očevid ili saslušati svjedoke ili vještake i 3. u drugim slučajevima kad je to korisno za rješavanje upravne stvari.“

U ovom slučaju radi se o upravnoj stvari u kojoj su sudjelovale dvije stranke s protivnim interesima. Međutim valja poći od toga da u ovom slučaju sudačko vijeće nije dovodilo u pitanje istinitost činjeničnih navoda podnositelja predstavke. Obje stranke su se pisano očitovale u postupku, a pobijana odluka o (ne)osnovanosti predstavke je donesena na temelju pisanih navoda stranaka, cijeneći sve okolnosti konkretnog slučaja. Stoga je u prvostupanjskom postupku bilo nedostataka, ali oni nisu bili takvi da bi mogli utjecati na zakonitost pobijane odluke, odnosno na ishod postupka.

Drugostupanjska odluka je donesena na temelju činjenica utvrđenih u prvostupanjskom postupku.

Nije ostvaren ni žalbeni razlog pogrešne primjene odredaba Kodeksa sudačke etike.

Prvostupanjskom odlukom je utvrđeno da T. S. M. nije povrijedila točku 5. i 8. Kodeksa. Pravno shvaćanje koje je zauzeto u pobijanog Odluci Sudačkog vijeća u cijelosti prihvata ovo drugostupanjsko vijeće.

Odredba čl. 5. Kodeksa (nepristranost) glasi:

"Sudac mora obnašati svoju dužnost nepristrano i bez predrasuda ili naklonosti u odnosu na rasu, boju kože, vjeru, nacionalnu pripadnost, životnu dob, bračni status, spolnu orijentaciju, socijalni i imovinski položaj, političku opredijeljenost i svaku drugu različitost. Sudac je dužan suzdržati se od davanja izjava ili komentara kojima bi se u postupku mogla narušiti pravičnost suđenja i stvoriti dojam pristranosti."

Kod ocjene o tome je li sutkinja u razgovoru s razgovoru s S. S. prije glavne rasprave u predmetu O. s. u P. poslovni broj ... povrijedila citiranu odredbu Kodeksa valja poći od tvrdnji podnositelja predstavke o sadržaju tog razgovora. Naime podnositelj predstavke je naveo da mu se sutkinja obratila riječima: "Samo da znate (...) nije istina da sam ja vas kao oštećenika uvjeravala da ne morate prisustvovati raspravama! Istina je doduše da sam Vas više puta nagovarala da se s okrivljenikom pomirite! A Vi ste mene klevetali svojim dopisima". Podnositelj drži da je time aludirala na njegovu pritužbu predsjednici O. s. u P. S. B. i predsjedniku Ž. s. u P. I. K.

Nadalje je naveo da mu se sutkinja u sudnici obratila riječima: "Što Vi imate svoje pritužbe meni slati na spis, šaljite ih negdje drugdje, odnosno kamo god hoćete, ali ne na spis. Vi time vršite pritisak na sud."

Iz navedenih tvrdnji, a polazeći od toga da sadrže istinite podatke o sadržaju izjave, ne može se zaključiti da bi izjava sutkinje bila uvjetovana pristranim pristupom prema tužitelju utemeljenim na predrasudama u odnosu na rasu, boju kože, vjeru, nacionalnu pripadnost, životnu dob, bračni status, spolnu orijentaciju, socijalni i imovinski položaj, političku opredijeljenost i svaku drugu različitost. Ni sam žalitelj se nije određeno izjasnio po kojoj je od navedenih osnova bio diskriminiran, odnosno u čemu vidi da je sutkinja bila pristrana baš po navedenim konkretnim osnovama diskriminacije navedenim u Kodeksu.

Verbalna i neverbalna komunikacija sutkinje, pri izvršavanju njene sudačke dužnosti, kako je opisana u predstavi, ne pruža nikakvog osnova za impresiju ili naznaku pristranosti

ili predrasudom opterećeno postupanje sutkinje po bilo kojoj od osnova navedenih u odredbi čl. 5. Kodeksa.

Navodnu povredu Kodeksa treba u konkretnom slučaju razmatrati i u svezi s odredbom čl. 7. st. 1. Kodeksa (Jednakost), na koju je predlagatelj ukazao opisno, a koja odredba glasi: "U obnašanju sudačke dužnosti sudac je dužan pristojno, obzirno, s poštovanjem i na jednaki način odnositi se prema svim sudionicima sudskog postupka."

Valja prije ostalog naglasiti da sutkinja T. S. M. nije postupala protivno odredbama zakona koji uređuju postupanje sudaca u kaznenim predmetima. Nadalje, time što je sutkinja predlagatelja uputila da razmisli o mirenju u kaznenom postupku, te što je uputila predlagatelja da svoje pritužbe na njezin rad u tom predmetu uputi nadležnim tijelima, umjesto što ih uporno upućuje njoj, nikako nije u očima objektivnog promatrača mogla stvoriti dojam pristranosti. Ako bi se prihvatio predlagateljjev pristup ovom „problemu“, strankama bi omogućilo da upravo svojim neprimjerenim aktivnostima eliminiraju iz postupka onoga suca koji im osobno „nije po volji“.

Valja imati na umu da pristojno, uljudno i civilizirano ponašanje ne znači da sudac treba biti prema stranci napadno ljubazan ili čak snishodljiv. Određena doza ljubaznosti može biti dobrodošla, ali sudac u ophođenju sa strankama mora pokazati sigurnosti i odlučnost, jer to zahtijeva priroda sudačkog poziva. To može osobito biti važno kada stranka u svom zahtjevu mora biti odbijena ili kad nema zakonske mogućnosti da joj se pruži pomoć koju ona očekuje.

Imajući na umu navedena razmatranja, drugostupanjsko vijeće je našlo pravilnom ocjenu Sudačkog vijeća da opisanim postupanjem sutkinja T. S. M. nije povrijedila odredbu čl. 5. Kodeksa, a niti odredbu čl. 7. st. 1. Kodeksa na koju je opisno ukazivao predlagatelj.

Pravilno je primijenjena i odredba čl. 8. st. 1. i st. 5. Kodeksa (*Dostojanstvo sudačkog poziva*) koja glasi:

"(1) Sudac je dužan obnašanjem sudačke dužnosti i aktivnostima izvan suda razvijati standarde ponašanja koji pridonose očuvanju ugleda i dostojanstva suda i sudačkog poziva. (5) Sudac ne smije obavljati ni jednu javnu ili privatnu, plaćenu ili neplaćenu dužnost, koja nije u skladu s položajem suca."

Smisao je ove odredbe naglasiti da svaki sudac treba vlastitim primjerom, kako u obavljanju sudačke profesije, tako i izvan suda, razvijati one standarde ponašanja koji doprinose razvijanju i očuvanju ugleda i dostojanstva suda i sudačke profesije. Važno je da dostojanstveno ponašanje suca bude iskazano u okviru njegove profesionalne aktivnosti, ali i privatno.

Nije moguće unaprijed predvidjeti sve situacije koje bi mogle stvoriti dojam nedoličnosti. Upravo zato je obveza bespriječnosti i izbjegavanja dojma nedoličnosti u Kodeksu postavljena općenito, a svaka konkretna situacija može biti prosuđivana imajući u vidu polazišne kriterije bespriječnosti i doličnosti. O povredi ove odredbe Kodeksa radilo bi se onda kada bi određeni postupak suca kod prosječne i razumne osobe stvorio dojam da je sposobnost suca za zakonito, pravilno, neovisno, nepristrano i kompetentno postupanje u izvršavanju sudačkog poziva smanjena, ili da se tim postupanjem općenito ruši dostojanstvo suca.

Treba u ovom slučaju poći od nesporne činjenice da je sutkinja T. S. M. volonterski glumila u dječjem kazalištu "N." u predstavi "K."

Kod ocjene o tome je li postupak sutkinje T. S. M. neprihvatljiv i neetičan drugostupanjsko vijeće je zaključilo da nije bilo povrede Kodeksa. Prije ostalog treba poći od toga da se u njezinom slučaju ne radi o postupanju protivnom važećim propisima, poglavito onima koji uređuju prava i dužnosti sudaca.

Nadalje treba imati na umu da je sloboda javnog nastupa, uključivši i slobodu javnog umjetničkog izražavanja, ulazi u kategoriju osobnih zagaraniranih prava svakoga, pa i sudaca. Sucima nije zabranjeno baviti se u slobodno vrijeme kreativnim aktivnostima kao što je skladanje i izvođenje glazbe, pisanje i izvođenje vlastitih i tuđih književnih djela, izvođenje kazališnih, plesnih i drugih predstava, izrada umjetničkih slika, fotografija, skulptura i slično te predstavljanje javnosti rezultata svojega umjetničkog rada.

U ostvarivanju opisanih umjetničkih aktivnosti sudac naravno mora voditi računa o tome da njegovo postupanje po svom sadržaju, cilju, načinu i mjestu izvođenja, ne vrijeđa niti pojedince niti širu javnost, a postupanje sudaca mora biti u granicama dobrog ukusa.

Općenito se može reći da gluma u dječjem kazalištu na volonterskoj osnovi sama po sebi nije postupak kojim se vrijeđa dostojanstvo sudaca, pa ni u ovom slučaju volontersko sudjelovanje sutkinje u predstavama dječjeg kazališta po prirodi stvari ne vrijeđa specifične, izravno uključene osobe (dječju publiku) niti, objektivno promatrajući, izlazi iz okvira dobrog ukusa, pa dakle ne vrijeđa ni širu javnost.

U konkretnom slučaju niti u pritužbi na rad sutkinje niti u žalbi nisu izneseni neki posebni elementi sudjelovanja sutkinje u predstavi „K.“ koji bi, imajući na umu vrstu i mjesto održavanja predstave, publiku kojoj je predstava namijenjena i druge okolnosti, ukazivali na manjak poštovanja sutkinje prema društvu općenito ili koji doveli u pitanje dignitet sutkinje i općenito sudačke profesije.

Stoga je neosnovan žalbeni razlog pogrešne primjene odredaba Kodeksa u donošenju pobijane odluke.

S obzirom na to da nisu ostvareni razlozi iz žalbe, a ni oni na koje ovo sudačko vijeće pazi po službenoj dužnosti, valjalo je na temelju odredbe čl. 14. st. 6. Kodeksa i čl. 116. st. 1. točka 1. ZUP-a odbiti prigovor kao neosnovan.

U Zagrebu 4. veljače 2016.

**Predsjednica sudačkog vijeća
Viktorija Lovrić, v.r.**